

TANTÁRGYI ADATLAP

1. Adatok a képzési programról

1.1. Felsőoktatási intézmény	Partiumi Keresztény Egyetem
1.2. Kar	Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
1.3. Tanszék	Humántudományi Tanszék
1.4. Tanulmányi terület	Neveléstudomány
1.5. Képzési szint	BA (alapképzés)
1.6. Szak	Az óvodai és az elemi oktatás pedagógiája

2. A tantárgyra vonatkozó adatok

2.1. A tantárgy neve	Magyar gyermekirodalom (PP1207)
2.2. A kurzust oktató tanár	dr. Bartha Krisztina
2.3. A szeminárium oktató tanár	dr. Bartha Krisztina
2.4. Évfolyam	I.
2.5. Félév	II.
2.6. Számonkérés módja	vizsga
2.7. A tantárgy típusa	DS

3. Becsült tanulási idő

3.1. Heti óraszám	2	3.2. kurzus	1	3.3. szem./labor	1
3.4. A tantervben szereplő összes óra	28	3.5. kurzus	14	3.6. szem./labor	14
A tanulási idő megoszlása					Órák
Tankönyv, könyvészeti forrás, jegyzet alapján történő tanulás					10
További dokumentáció a könyvtárban, elektronikus felületeken, vagy terepen					25
Szeminárium/labor feladatok elvégzés, referátumok, portfóliók, esszék					10
Tutoriális tevékenységen való részvétel					-
Vizsga					2
Más tevékenységek					-
3.7. Az egyéni (nem tantervben szereplő) tanulás óraszám					47
3.8. Teljes félévi óraszám (tantervi és egyéni)					75
3.9. Kreditek száma					3

4. Tantárgyi előfeltételek (ha szükséges)

4.1. tantervi, kurrikuláris	-
4.2. kompetenciákhoz kapcsolódó	-

5. Feltételek (ha szükséges)

5.1. a kurzustartás feltételei	felszerelt tanterem (laptop, projektor, internet)
5.2. a szeminárium/labor tartásának feltételei	felszerelt tanterem (laptop, projektor, internet), mozgatható asztalok kiscsoportos tevékenységhez

6. A tantárgy révén megszerzett sajátos kompetenciák

6.1. Szakmai kompetenciák	- A szakterminológia készségszintű használata, irodalomelméleti és irodalomtörténeti ismeretek megszerzése. - Kritikai gondolkodás fejlesztése az értelmezett műalkotásokkal kapcsolatban, az irodalmi tudás és ízlés megszerzési módjának fejlesztése.
---------------------------	--

6.2. Transzverzális kompetenciák	• Kritikai gondolkodás fejlesztése, a(z irodalmi) tudás és az információszerzés módjának fejlesztése, a kreativitás fejlesztése, ön- és társértékelés fejlesztése, motiváció fejlesztése.
----------------------------------	---

7. A tantárgy célkitűzései (a megszerzett kompetenciákhoz kapcsolódóan)

7.1. Általános célok	A tantárgy célja a gyermekirodalmi szövegek megismerése és a szövegértelmezési kompetenciák fejlesztése (műfaji besorolás, irodalmi formák és kódok megragadása a szövegszerveződésben, esztétikai minőségek felfedezése)
7.2. Sajátos célok	A hallgatók: - kövessék végig az előadásokat, - készítsenek jegyzetet az elhangzottak alapján, - folytassanak párbeszédet gyermekirodalmi témákról, - ismerjék meg a szakterminológiát, - tegyenek fel a témával kapcsolatos kérdéseket, - vitassák meg a felmerülő problémás kérdéseket, - olvassák el az órára kijelölt olvasmányt, - vegyenek részt aktívan a szövegelemzésben, - oldják meg a feladatokat és válaszoljanak a kérdésekre, - tegyenek fel kérdéseket, - mutassák be a választott referátumtémát.

8. Tantárgy tartalom

8.1. Kurzus (előadás)	Oktatási módszerek	Megjegyzések (Óraszám)
1. téma: <i>A gyermekirodalom. A gyermekirodalom sajátosságai és műfajai. A gyermekirodalom története</i> Kulcsszavak: gyermekirodalom, ifjúsági irodalom, mágikus, animisztikus, mitikus, kánon, műfajok, kiadványok	előadás, beszélgetés, vita	2
2. téma: <i>Az ősköltészet mint a gyermekirodalom forrása. A népköltészet és a gyermekirodalom. A népi gyermeklír (mondókák, játékversek, kiszámolók). Népi gyermekjátékok</i> Kulcsszavak: ősköltészet, népdal, népi gyermekjáték, kiszámoló, altató	előadás, beszélgetés, vita	2
3. téma: <i>Epikai műfajok I. A népmese. A népmonda</i> Kulcsszavak: történeti monda, legenda, eredetmonda	előadás, beszélgetés, vita	2
4. téma: <i>Epikai műfajok II. A műköltészeti mese. A novella. A novellafüzér. Gyermektörténetek.</i> Kulcsszavak: mesetípusok: állatmese, tündérmese, novellamese, rátótiáda, hazugságmese, formulamese	előadás, beszélgetés, magyarázat, vita	2
5. téma: <i>Epikai műfajok III. A meseregény. Meseregények a magyar gyermekirodalomban. Gyermek- és ifjúsági regények</i> Kulcsszavak: meseregény, ifjúsági regény (robinzonád, indiánregény, lányregény, állatregény, tudományos-fantasztikus regény)	előadás, beszélgetés, magyarázat, vita	2
6. téma: <i>Lírai műfajok. A klasszikus gyermeklír</i> Kulcsszavak: bájos, szomorú, nonszensz, lírai hős, képi világ, zeneiség	előadás, beszélgetés, vita	2
7. téma: <i>A modern és a kortárs gyermeklír</i>	előadás,	2

Kulcsszavak: bájos, szomorú, nonszensz, lírai hős, képi világ, zeneiség	beszélgetés, vita	
8.2. Szemináriumok		
1. téma: <i>Gyermekmondókák, népmese, népmonda</i> Olvasmány: - Faragó József – Fábián Imre 1982. <i>Bihari gyermekmondókák</i>. Kriterion, Buk., 1982, 29–117. - Benedek Elek: <i>Magyar mese- és mondavilág 1.</i> Mondák: A csodaszarvas. Mesék: Az égiszű fa, A só, Világszép nádszál királykisasszony (Magyar Elektronikus Könyvtár) - Benedek Elek: <i>Magyar mese- és mondavilág 2.</i> Mesék: Három kívánság, A ló és a számár, Csali mese (Magyar Elektronikus Könyvtár) - Benedek Elek: <i>Magyar mese- és mondavilág 3.</i> Mondák: Lehel kürtje, Maros és Olt, A tordai tündérvár (Magyar Elektronikus Könyvtár) - <i>Mesék és mondák Mátyás királyról</i> (válogatta: Kríza Ildikó) – Mátyás okos felesége, Mátyás király lopni megy, Gergely Juhász kanala	előadás, beszélgetés, magyarázat, vita	2
2. téma: <i>A klasszikus mesék a világirodalomból, magyar műmesék</i> Olvasmány: - <i>A Grimm testvérak összegyűjtött meséi. Magyarba átültette Benedek Elek.</i> Mesék: A békakirályfi, A serény meg a lusta leány (Magyar Elektronikus Könyvtár) - <i>Hans Christian Andersen meséi.</i> Mesék: A rendíthetetlen ólomkatona, A rút kiskacsa, A császár új ruhája, A kis gyufaáruslány - Móricz Zsigmond: A nehéz kétgarasos - Mikszáth Kálmán: Az öreg Dankó bácsi - Móra Ferenc: Hogyan tanultam meg írni? - Móra Ferenc: Az aranyszőrű bárány - Móra Ferenc: Dióbél királykisasszony - Jókai Móra: Az istenhegyi székely leány - Arany László: A kisködmön - Arany László: Babszem Jankó	előadás, beszélgetés, vita	2
3. téma: <i>Meseregények, ifjúsági regények itthon és külföldön</i> Olvasmány: - Arthur Milne: Micimackó - Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg - Lázár Ervin: A Négyszögletű Kerek Erdő - Fodor Sándor: Csipike - Berg Judit: Rumini - Bosnyák Viktória: Tündérboszorkány	előadás, beszélgetés, magyarázat, vita	2
4. téma: <i>A verses mese</i> Olvasmány: Móricz Zsigmond: A török és a tehenek, Iciripiciri Móra Ferenc: Zengő ábécé Zelk Zoltán: A három nyúl Varró Dániel: Túl a Maszat-hegyen	előadás, beszélgetés, vita	2
5. téma: <i>Erdélyi magyar gyermekirodalom</i> Olvasmány:	előadás, beszélgetés, magyarázat, vita	2

- Benedek Elek: Öcsike-történetei - Hervay Gizella: Kobak könyve - Szilágyi Domokos: Pimpimparé - Kányádi Sándor: Küküllő-kalendárium - Berszán István: A válogatott útibatyu - Demény Péter: Ágóbágo naplója - Balázs Imre József: Hanna-hinta	vita	
6. téma: <i>A gyermekvers (klasszikus és modern gyermekirodalom)</i> Olvasmány: Petőfi Sándor: Arany Lacinak Arany János: Juliska elbujdosása Szabó Lőrinc: Lóci-versek, Falusi hangverseny Áprily Lajos: Tavaszodik József Attila: Altató Weöres Sándor Bóbita, Hold és a felhő, Tündér, Galagonya, Olvadás, Suttog a fenyves, Száncsengő Nemes Nagy Ágnes: Ezt villamosmegállónál kell mondani, télen, Laboda, Gesztenyefalevél, Labda, Nyári rajz	előadás, beszélgetés, magyarázat, vita	2
7. téma: <i>A kortárs gyermekvers</i> Olvasmány: Fekete Vince: Csigabánat, Piros autó lábnyomai a hóban – verseskötetek Ferencz István: A pepita hangya - verseskötet Kovács András Ferenc: Hajnali csillag peremén, Miénk a világ – verseskötetek László Noémi: Feketeleves c. kötet Lackfi János, Szabó T. Anna, Tóth Krisztina, Varró Dániel versek	előadás, beszélgetés, magyarázat, vita	2

Kötelező primer szövegek:

Lásd a szemináriumi tematikánál.

- Tölgyessy Zsuzsanna 2018. *Jegyzetlapok a gyermek- és ifjúsági irodalom tanulmányozásához*. Akadémiai Kiadó, Budapest. <https://mersz.hu/tolgyessy-jegyzetlapok-a-gyermek-es-ifjusagi-irodalom-tanulmanyozasahoz//>

Ajánlott bibliográfia:

- Komáromi Gabriella (szerk.) 2001. *Gyermekirodalom*. Helikon Kiadó, Budapest.
- Végh Balázs Béla 2007. *A gyermekirodalom változatai*. Korunk – Komp – Press, Kolozsvár.
- Kiss Judit 2008. *Bevezetés a gyermekirodalomba*. Ábel Kiadó, Kolozsvár.
- Bettelheim, Bruno: *A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek* (Ford. Kúnos László), Korvina, Bp., 1985.
- *A Korunk* gyermekirodalmi száma, 2002. 10. sz.
- *A Székelyföld* gyermekirodalmi száma, 2004. nov.
- *A Studia Litteraria* gyermekirodalmi száma, 2019/1 – 2. sz.

9. A tantárgy tartalmának egyezése a szakhoz kapcsolódó területen a tudományos közösség, a szakmai szövetségek és a munkaadók elvárásaival

A tantárgyi tartalmak megfelelnek a más egyetemek által is megfogalmazott tematikáknak, a későbbi versenyvizsga követelményeknek és a fokozati vizsgák által elvárt tartalmaknak.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1. Értékelés módja	10.2. Értékelési módszer	10.3. Súly (%) a végső jegyben
--------------------	-----------------------	--------------------------	--------------------------------

10.4. Kurzus	írásbeli	50%	
10.5. Szeminárium	prezentáció+szemináriumi dolgozat memoriter	40% 10%	-

10.6. Minimálisan elvárt teljesítmény:

Az alapvető irodalmi ismeretek megléte, szakterminológia minimális ismerete és megfelelő használata konkrét szövegértelmezési gyakorlatok során.

Egyéb pontosítások: A jelenléti követelmény betartása a vizsgázás feltétele, 50%-os jelenléti követelménynek kell eleget tenni az előadás részen (3-szor lehet hiányozni) és 70%-os jelenlétre van szükség a szemináriumon (2-szer lehet hiányozni).

Szemináriumi teendők

A szemináriumi bemutatók a fentebb jelölt szemináriumi témákból tartandók. A hallgatók kiscsoportokban készülnek fel a választott témából (bevezető a szerzőről – ha van -, a műfajról stb., az egyes szövegek elemzése úgy, hogy a kiscsoporton belül mindenki választ néhány szöveget a megjelöltek közül.). A témák bemutatása legyen interaktív (vonjuk be az évfolyamtársakat az irodalmi szövegek elemzésébe). Egy téma bemutatása kb. 1 órás (a 90 percből). A szemináriumokra kijelölt szövegeket minden hallgatónak el kell olvasnia, nem csak a bemutatóknak!

Szemináriumi dolgozat: A bemutatott szemináriumi prezentáció bővített változata, a választott szövegek összefoglaló elemzése, 3-4 gépelt oldal terjedelemben. Formátum: Times New Roman, 12-es méret, másfeles sorköz, 2,5-es margó. **Leadási határidő:** utolsó szeminárium.

Memoriter: 1 verses mese és 1 mese (min. egyoldalas mese), melyeket az utolsó szemináriumra kell előkészíteni.

Kitöltés dátuma

A kurzust tartó oktató aláírása

A szemináriumot tartó oktató aláírása

2024. szeptember 16.

dr. Bartha Krisztina

dr. Bartha Krisztina

Tanszéki jóváhagyás dátuma:

A tanszékvezető aláírása: